

40 dnů s Biblií 2022

Žalm 6 *Modlitba těžce nemocného člověka*

Žalmistovo úzkostné volání (v. 1-4)

Máme zde před sebou modlitbu těžce nemocného člověka. Z jeho úvodní prosby (v. 2) můžeme usoudit, že viděl souvislost mezi svou nemocí a svými hříchy. Avšak nesetkáváme se tu s vědomím nebo vyznáním konkrétního hříchu, kvůli kterému by ho Bůh káznil. V tomto ohledu se Žalm 6 liší od Žalmu 38, na jehož začátku (Ž 38,2) zaznívá obdobná prosba jako zde. Tam si je ovšem žalmista vědom nějakých konkrétních provinění, kvůli kterým na něho Hospodin trápení dopustil (Ž 38,19). Prosebník v Žalmu 6 si snad pouze uvědomuje svoji obecnou hříšnost před Bohem. Ví, že není bez viny. Ví, že trestem za hřích je smrt a jde mu o to, aby ho Bůh ve svém hněvu neusmrtil.

Ve verši 3 prosí Boha o milost (zde použité hebrejské sloveso souvisí se slovem CHÉN - milost), tedy o něco nezaslouženého. Udělená milost má mít podobu uzdravení. Nemocný mluví o tom, jak je vyděšený, což prožívá celou svou bytostí. Jde tu o víc, než o pouhé tělesné utrpení. K bolesti těla se přidružuje i bolest duše, pocit opuštění Bohem a odmítnutí Bohem. Z hlediska trpícího trvá tento neutěšený stav už nesnesitelně dlouho. Proto klade Hospodinu otázku: Dokdy?

Modlitba za vysvobození z trápení (v. 5-8)

Prosebník je evidentně přesvědčen, že Hospodin se od něj odvrátil. A tak Boha důrazně prosí, aby se k němu vrátil. Má ho bránit a zachránit. Jde nejen o obranu a záchranu před vlastní nemocí a tedy smrtí. Jistě jde i o záchranu před protivníky a nepřáteli, o nichž bude zmínka níže (v. 8 a 11). Základem žalmistovy prosby o záchranu je Hospodinovo milosrdenství (v. 5). Prosba je založena na Božím charakteru. Na Boží vlídnosti a lásce. Hospodin má žalmistu ubránit před smrtí, před sestupem do podsvětí. Podsvětí (H. ŠEÓL; v. 6) bylo v představách starých Izraelitů místem, kde se nacházejí mrtví (Ž 89,49; Ez 32,21-22.24.26-27.29). Ti zde vedou jakousi mátožnou existenci jako pouhé stíny (Ž 88,11; Iz 14,9-10; 59,10). Podsvětí se nachází v nehlubších místech (Jon 2,3.6-7). Hospodin ho má ve své moci a nelze se tu před ním ukrýt (Ž 16,10; 139,7-12). Avšak nelze tu mít s Bohem společenství, nelze ho tu chválit, je to místo mlčení.¹ Staří Izraelité neměli o tomto místě přesně vyhraněnou představu, neměli také ještě jasnou naději posmrtného života v blízkosti Boží. Tím spíš můžeme mít pochopení pro žalmistovy obavy. V Kristu však již máme jasnou naději věčného života, kterou Pán Ježíš vyjádřil známými slovy: „*Já jsem vzkříšení i život. Kdo věří ve mne, i kdyby umřel, bude žít.*“ (J 11,25 ČEP)

Nemocný se obzvláště trápil v noci, kdy nemohl spát a kdy naříkal a plakal. Důvodem jeho žalu a vyčerpání bylo jistě i chování jeho protivníků. Ti jeho utrpení patrně sledovali s uspokojením. V žalmistově nemoci možná dokonce viděli spravedlivý trest za konkrétní hříchy (srov. Ž 40,15-16).

¹ Pro detailnější rozbor pojmu ŠEÓL - podsvětí dobře poslouží Biblický slovník Adolfa Novotného, heslo: Peklo.

Jistota vyslyšení modlitby (v. 9-11)

Tyto verše mají oproti předchozím řádkům naprosto odlišnou atmosféru. Místo děsu a smutku se tu setkáváme s jistotou a nadějí. V tomto zlomu se může odrážet proces, kterým modlitebník prošel ve své modlitbě. Došel až do bodu rozhodné důvěry a jistoty, že ho Bůh nenechá na holičkách, že ho vyslyší. Mohlo by se tu snad odrážet i to, že žalmista v chrámě uslyšel ujišťující slova z úst kněze či proroka. Podobně jako Anna (podle ČEP *Chana*), která po své úpěnlivé modlitbě uslyšela z úst kněze Élího ujišťující slova: „*Jdi v pokoji. Bůh Izraele ti dá, zač jsi ho tak naléhavě prosila.*“ (1S 1,17 ČEP)

Ti, kdo páchají ničemnosti (v. 9), jsou nepochybně stejní lidé, jako protivníci (v. 8) a nepřátelé (v. 11). K jejich ničemnostem patřilo jistě i to, že si mnuli ruce nad žalmistovým utrpením, možná se mu v jeho trápení i posmívali. Těm nyní sebevědomě říká, aby od něho odstoupili. Budou ho muset nechat na pokoji, protože Hospodin slyší jeho pláč (v. 9). V hebrejském textu je zde sloveso ve významu: „uslyšel, slyšel, vyslyšel“. O vyslyšení žalmistových prosb je tedy už rozhodnuto. Ve stejném významu máme toto sloveso i ve verši 10. Žalmista ještě sice není zdravý. Ale už má jistotu, že uzdraven bude. A to je pro něj velkým povzbuzením. Jeho uzdravení se stane příčinou děsu a hanby pro jeho nepřátele, o nichž už byla dvakrát zmínka. Právě pro ty nepřátele, kteří mu jeho utrpení přáli a kteří ho kvůli němu soudili.

Jako křesťané můžeme podobné ujištění prožívat díky působení Ducha svatého v našich srdcích (srov. Ř 8,15; Ga 4,6). On nám může darovat potěšení a hluboký pokoj (2K 1,3-5; F 4,7).

Otázky k zamyšlení a rozhovoru:

Jak nakládáte s bolestí ve svém životě?

Máte nějakou bolest, která se vám vrací jako vaše stará známá?

Máte zkušenost s tím, že vás bolest něco naučila, nebo přispěla k vaší zralosti?

Jakou máte zkušenost s modlitbou trpících?

Jakou pomocí mohou být žalmy pro trpícího člověka?